

komme til Uddrag, da skal jeg ikke her inklade mig paa at bedømme, om den er passende eller ikke.

Med Hensyn til Posterne 4 og 5 skal jeg kun gjøre den Bemærkning, at der derved anstilles et Experiment paa en mindre Scala, end selve Lovforslaget vilde foranledige det anstillet, men som jeg troer der indenfor en vis Grændse bør anstilles, og det er det at bringe i Erfaring, om en blot Forpagtning ogsaa paa kort Tid kan give samme Udbytte, som den mere regulerede, for længere Tid under Statens Ofsyn vorende, Forpagtning kan medføre med Hensyn til Udviklingen af Dyrkningsforholdene. Dette Experiment paa en ringe Scala troer jeg bør forsøges, da det vil give Anledning til at løse et Par Qvæstioner, som jeg troer bør løses. Det vil for det Første give Anledning til at undersøge det Spørgsmaal, som jeg nylig omtalte, og dernæst ogsaa til at undersøge, om der virkelig er nogen paa en Fordeiendom anvendt Forbedring, der kan give den en saadan forøget virkelig Værdi, at den Capital, som er indsat i den, ikke altid inden en vis given Tid vil være tilbagebetalt; thi hvis dette var Tilfældet, at enhver Forbedring, der blev anvendt paa en Fordeiendom, dog altid inden vis Tid maatte være kommen ud af den igjen, vilde Forholdet være lettere at ordne. Denne Qvæstion vil der jo under Udarbejdelsen af en Lov, bygget paa disse Principer, være Anledning til at tage under Overveielse. Det er endnu et andet Punkt, at man maa komme til at overveie, hvorvidt Statens Ret til at gribe ind i disse Forhold bør strække sig efter det eiendommelig Dyrkningsforhold, hvorunder vi her leve. Dette Forhold stiller sig naturligtvis høist forskjelligt i forskjellige Lande og i forskjellige Egne. Der er Steder, hvor Statens Overeiendomsret er af en betydelig Udstrækning, fordi Dyrkningsforholdene ere af den Bessaffenhed, at Staten selv umiddelbart maa anvende al den Befostning, der er nødvendig, for at Fordeiendommene kunne holdes i en vis Værdi; naar Staten ikke selv anvender al denne Befostning, saa kunne disse Eiendomme ikke holdes i nogen Værdi. Jordernes Værdi kan f. Ex. beroe paa, at de kunne vandes af visse Floder i en

stor Udstrækning, og jeg skal som Exempel her paa nævne Podalen, Egypten og mange Egne i Indien; der har Statsieiendomsretten en ganske anden Betydning end hos os. Hos os kan enhver Eier eller Bruger selv indfætte og maa indfætte en Capital, hvorved Eiendommen forbedres og hvorved Eiendommens Værdi holdes vedlige, og der er der altsaa Spørgsmaal om, hvorvidt bør Statens Besoielse ifølgdens Overeiendomsret strække sig? — Dette Spørgsmaal vil man komme til, naar man gaaer ud fra det Grundlag, der er opstillet i den motiverede Dagsorden, idet man da vil komme til at undersøge, hvorledes Contracterne skulle være indrettede, saaledes at ikke den Ene skal kunne gjøre sig Fordeel paa den Andens Befostning, og at hverken Pengemagt, Embedsmagt eller Standsmagt ved Hjælp af den faste Eiendom, de have i Besiddelse, skal kunne berøve en Anden sin Capital og sit Arbejde. Jeg troer derfor, at dette Grundlag er et saadant, som Regjeringen baade kan og bør gaae ind paa, men derimod troer jeg ikke, at Loven, saaledes som den stod iforveien, var af samme Bessaffenhed.

Det er af disse Grunde, at jeg skal stemme for Dagsordenen, og jeg antager derhos, at det, i hvad man end ellers har udtalt, dog netop er disse Grunde, hvorpaa Overeenskomsten i Virkeligheden er kommet istand, saavel i det andet, som i dette Thing, ligesom jeg troer, at de opstillede Betingelser vare det eneste Grundlag, hvorpaa den kunde komme til at hvile.

Lutein: Under denne Discussion har man fra flere Sider fundet, at jeg har fratalt det Forslag, som jeg selv har indbragt, eller for at bruge et Udtryk af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at jeg har forstødt mit eget Barn. Jeg troer nu, at jeg langt fra har gjort det, og jeg skal, for at blive i Rigtigheden, sige, at jeg ikke har forstødt det, men har villet, at det skulde komme til Verden rask og frisk, og med Livskraft til at trives og blive stærkt og sundt. Det er det, som jeg har villet, og min Modstand imod Forslaget er ikke rettet imod dets Realitet, men imod